

Alkoholpolitikken i Askøy kommune – status / lovendringer / delegasjon

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for levekår		
Formannskapet		
Kommunestyret		

Saksbehandler: Randi Dreyer	Arkivsaknr.: 2013/4060-54
-----------------------------	---------------------------

RÅDMANNENS INNSTILLING:

1. Askøy kommunes alkoholpolitiske retningslinjer gjelder frem til nye retningslinjer er utarbeidet i forbindelse med pågående revisjonsarbeid av ruspolitisk handlingsplan / utarbeidelse av alkoholpolitisk handlingsplan i kommunen.
2. Nye regler om prikkbelastning i alkohollovens § 1-8 og alkoholforskriftens kap. 10 skal gjelde ved tildeling av prikker og inndragning av bevillinger ved brudd på reglene i alkoholloven og alkoholforskriften.
3. Følgende myndighet delegeres fra kommunestyret til rådmannen:
  - a. Kommunestyrets myndighet til å fatte enkeltvedtak om tildeling av prikker, jf. alkoholforskriftens § 10-5.
  - b. Kommunestyrets myndighet til å fatte enkeltvedtak om inndragning av bevilling på grunnlag av tildeling av prikker samt øke lengden av inndragningen, jf. alkohollovens § 1-8 og alkoholforskriftens § 10-2 og § 10-6.
  - c. Kommunestyrets myndighet til å øke lengden på inndragningen utover det som følger av alkoholforskriftens § 10-2, jf. alkohollovens § 1-8 og alkoholforskriftens § 10-4.

SAMMENDRAG

Askøy kommunestyret fattet den 28.04.2016, i sak 46/16, følgende vedtak:

«Alkohollovens § 1-6, 3. og 4. ledd (unntaksregelen) vedtas for behandling av både salgs- og skjenkebevillinger i Askøy kommune for ny periode på 4 år, med utløp senest den 30. september 2020. Dette innebærer at samtlige salgs- og skjenkebevillinger fortsatt løper i nevnte periode.»

Avgjøres av: Kommunestyret

Behandles i følgende utvalg: Utvalg for levekår

Videre saksgang: Formannskapet og kommunestyret

Vedlegg:

- Retningslinjer for salg og skjenking i Askøy kommune
- Samarbeidsavtale «Ansvarlig Alkoholhåndtering»
- Nye bestemmelser i alkoholloven og alkoholforskriften

Bakgrunn for saken:

Retningslinjer for salg og skjenking av alkohol, vedtatt 11.06.2008, er fortsatt gjeldende i Askøy kommune, jf. vedlegg. Administrasjonen har forespeilet revisjon av gjeldende alkoholpolitiske retningslinjer for Askøy kommune høsten 2016. I samsvar med helsedirektoratets anbefalinger inntas imidlertid dette arbeidet i nevnte revisjonsarbeid. Retningslinjene blir således en del av alkoholpolitisk handlingsplan når arbeidet med denne er ferdigstilt.

Det faktum at unntaksbestemmelsene i alkohollovens § 1-6, 3. og 4. ledd er benyttet for Askøy kommunes vedkommende og at gjeldende bevilninger videreføres i kommende 4 års periode, fordrer en gjennomgang av alkoholpolitikken i kommunen. Dette arbeidet vil i det vesentlige skje ved det forestående revisjonsarbeidet. I denne omgang gis en statusrapport med gjennomgang av de sentrale deler av alkoholpolitikken i Askøy kommune. Disse fremkommer i det følgende.

Status:

Gjeldende bevilninger

Det er per tidspunkt 16 salgsbevilninger, og 6 skjenkebevilninger i Askøy kommune. 13 salgsbevilninger refererer seg til ordinære dagligvarebutikker, 1 salgsbevilning til AS Vinmonopolet, 1 gjelder nettsalg av alkohol, og 1 gjelder ølsalg fra butikk/virksomhet som selger bryggeriutstyr. De to sistnevnte bevilningene er innvilget av formannskapet i løpet av 2016.

Av gjeldende skjenkebevilninger refererer 4 seg til ordinære restauranter/spisesteder, 1 til et bowlingcenter, 1 til et behandlingssenter for synshemmede.

Pågående revisjonsarbeid

Kommunene skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan, jf. alkohollovens § 1-7d. Askøy kommune har vedtatt en ruspolitisk handlingsplan. Det er nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe som har startet arbeidet med å utarbeide ny plan/revidere gjeldende plan i Askøy kommune. Dette arbeidet vil pågå noe frem i tid. Tidsrammen er ikke endelig fastsatt. Dette arbeidet ledes av avdeling for rus- og psykisk helsetjeneste.

Loven gir ingen direkte anvisninger om hva planen skal inneholde, men den bør angi de alkoholpolitiske hovedmålene og delmålene kommunen legger til grunn for alkoholpolitikken, samt de virkemidlene som tas i bruk for å nå disse målene. Alkoholloven er et viktig virkemiddel i arbeidet med å forebygge vold og skape et trygt uteliv og lokalsamfunn.

Virkemidler som tak på antall salgs- og skjenkesteder, åpningstider og kontrolltiltak kan nedfelles i planen. Planen bør konkretisere hvilke tiltak kommunen vil satse på for å nå det landsomfattende målet om å redusere alkoholforbruket. Den bør også beskrive kommunens kontrollordning og sanksjonsreglement. Planen bør behandles i hver kommunestyreperiode. Helsedirektoratet anbefaler å utarbeide kommunens alkoholpolitiske handlingsplan som en del av helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Ansvarlig alkoholhåndtering og samarbeidspartnere

Askøy kommune har forpliktet seg til å delta i «Ansvarlig Alkoholhåndtering» samarbeid. Dette er et virkemiddel for en god helse. Kommunen, politiet og utelivsbransjen er sammen ansvarlig for å gi innbyggerne gode, trygge møtesteder og redusere rusrelaterte skader og ulykker i lokalmiljøet.

Servering og salg av alkohol kan gi inntekter, arbeidsplasser og trivsel i kommunen, men det kan også medføre store kostnader og menneskelige lidelser. Derfor skal kommunen ha folkehelseperspektivet med i alkoholpolitikken. En sentral del av ansvarlig alkoholhåndtering er at de ansatte på salgs- og skjenkesteder får opplæring i alkoholloven og situasjonshåndtering.

Askøy kommune har godt samarbeid med nabokommunene Fjell, Sund og Øygarden og politiet relatert til dette arbeidet. Samarbeidet har tilslutning i politirådet og i kommunene sin politiske og administrative ledelse. Kommunene og politiet vil gjennom et tettere og mer formalisert samarbeid om ansvarlig alkoholhåndtering, ha særlig fokus på å forebygge vold, overskjenking av alkohol og salg av rusmidler til mindreårige i en raskt voksende bransje, jf. vedlagt samarbeidsavtale.

Det avholdes faste samarbeidsmøter. Kommunene og politiet har i dette samarbeidet fokus på blant annet dialog og informasjonsutveksling med hverandre, samt rettleiding og dialog med bransjen. Høsten 2015 ble det gjennomført et felles seminar om ansvarlig alkoholhåndtering og opplæring om regelverket for bransjen i nevnte kommuner. Foredragsholdere fra politiet, kommunene, KoRus vest Bergen - Stiftelsen Bergensklinikkene, og fylkesmannen i Hordaland deltok på samlingen. Det legges opp til at en vil gjennomføre lignende samlinger og øvrige opplæringstiltak i kommunene.

Kontroller

Kommunene skal kontrollere alle salgs- og skjenkesteder og påse at omsetning av alkohol til enhver tid skjer i henhold til regelverket og de alkoholpolitiske forutsetningene. Det skal foretas minimum tre ganger så mange kontroller per år som det er salgs- og skjenkebevillinger, og kontrollen skal særlig legge vekt på salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

Hvert salgs- og skjenkested skal i henhold til regelverket kontrolleres så ofte som behovet tilsier det, etter at man har vurdert risikoforhold, men minst en gang per år.

Fra 1. januar 2016 er det krav om at to kontrollører må foreta kontroller på skjenkesteder, mens det er tilstrekkelig at en kontrollør foretar kontroll på et salgssted.

I Askøy kommune foretas kontrollene av to kommunalt ansatte kontrollører.

I 2015 ble det utført totalt 62 kontroller i kommunen. Det er ikke avdekket alvorlige brudd på regelverket. Ut fra de aktuelle salgs- og skjenkestedenes karakter synes det ikke å være særskilte utfordringer eller særlig stor risiko for alvorlige brudd på alkoholregelverket.

Nye sentrale bestemmelser om prikkbelastning og inndragning av bevillinger

Fra 1. januar 2016 ble nye normerte regler for inndragning av bevillinger innført. Enkelte bestemmelser i alkoholloven er endret og bestemmelser om prikkdelingssystem er inntatt i alkoholforskriftens kap. 10.

I forbindelse med lovendringen var departementets vurdering at et obligatorisk og nasjonalt prikkdelingssystem vil gi grunnlag for en mer effektiv oppfølging av regelbrudd, samtidig som det vil kunne føre til en betydelig forenkling av kommunenes saksbehandling.

For bevillingshavernes del, vil et prikkdelingssystem også kunne innebære klare fordeler, særlig med hensyn til likebehandling og forutsigbarhet. Det foreslåtte prikkdelingssystemet vil legge til rette for mer rettferdige konkurranseforhold og gi gode rammebetingelser for seriøse aktører.

Hovedtrekkene i prikktildelingssystemet er at ved brudd på pliktene etter salgs- og skjenkebevillingene som nevnt i § 10-3 skal kommunen ilegge bevillingshaver et bestemt antall prikker, henholdsvis åtte, fire, to og en prikk. To likeartete brudd avdekket ved samme kontroll skal regnes som et enkelt brudd.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunestyret inndra løyvet for et tidsrom på 1 uke. Det vises for øvrig til vedlagte bestemmelser i alkoholforskriftens kap.10.

Delegasjon av myndighet i henhold til nye bestemmelser i alkoholloven og alkoholforskriften

I henhold til alkohollovens § 1-8 og alkoholforskriftens kap. 10 er det kommunestyret som er tillagt myndighet til å fatte vedtak om å tildele prikker ved overtredelser av bestemmelsene, samt fatte vedtak om inndragning av bevillinger.

Tidsaspektet, er viktig i slike saker og det vil derfor være lite hensiktsmessig å måtte fremme saker av denne karakter for kommunestyret. På denne bakgrunn fremmes forslag om å delegere myndighet til å fatte enkeltvedtak til rådmannen i disse sakene, i tråd med det som fremkommer av rådmannens innstilling.

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for salg og skjenking av alkohol 2008-2012
- 2 Samarbeid om ansvarlig alkoholhåndtering mellom politiet og kommunane Fjell, Askøy, Sund og Øygarden
3. Lov- og forskriftsendringer

Kleppestø, 19.10.2016

Eystein Venneslan
Rådmann

Marit Rinnan
Kommunalsjef stab